

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. K.**, bývajúcej v P., proti žalovaným **1/ M. H.**, bývajúcej v P., a **2/ K.**, a.s. V., o **náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 98/2010, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. marca 2012 sp. zn. 17 Co 10/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 13. októbra 2011 č.k. 12 C 98/2010-198 o žalobe na náhradu nemajetkovej ujmy rozhodol tak, že žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 10 000 Eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu k žalovanej 1/ zamietol. Žalobu vo vzťahu ku žalovanej 2/ zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie žalobkyňa a to proti jeho zamietajúcim výrokom a žalovaná 1/ proti výroku, ktorým bola zviazaná na zaplatenie 10 000 Eur a proti výroku, ktorým bola žaloba voči žalovanej 2/ zamietnutá.

Krajský súd v Prešove vo veci nerozhodol vecne, ale uznesením z 20. marca 2012 sp. zn. 17 Co 10/2012 prerušil konanie do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6 Co 127/2010. Takto rozhodol, keď zistil, že pred odvolacím súdom je vedené konanie pod sp. zn. 6 Co 127/2010, kde odvolací súd predložil podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdnemu dvoru na riešenie

prejudiciálnych otázok vo vzťahu k zodpovednosti poisťovne v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti, ak došlo pri dopravnej nehode k usmrteniu blízkej osoby. Právne svoje rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Keďže v konaní Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 127/2010 sa rieši otázka majúca podstatný vplyv na konanie v prejednávanej veci, môže podstatným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie súdu vo veci samej, preto odvolací súd aplikujúc § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. konanie do rozhodnutia o tejto prejudiciálnej otázke vo veci sp. zn. 6 Co 127/2010 prerušil. Mal za to, že je potrebné vyčkat' na výklad komunitárneho práva, ktorý výklad je zásadný aj pre riešenie prejednávanej veci.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/, ktorá navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O.s.p., a tiež, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázala na to, že Súdny dvor Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor ES“) podáva výklad o prejudiciálnej otázke v konkrétnej právnej veci, teda v konkrétnom právnom spore vedenom pred vnútroštátnym súdom Slovenskej republiky a teda jeho rozhodnutie (výklad) bude vzhľadom na špecifickosť konkrétnej právnej veci vedenej pred vnútroštátnym súdom záväzný pre tento súd, v tejto individuálne určenej a bude tvoriť podklad pre správne a spravodlivé rozhodnutie v konkrétnej právnej veci. Mala preto za to, že prerušenie konania iba z dôvodu „vyčkania na rozhodnutie Súdneho dvora ES o prejudiciálnej otázke v inej právnej veci“, je v rozpore so zásadou právnej istoty účastníkov konania a s jeho právom na spravodlivý súdny proces. Opakovane zdôraznila, že prerušenie konania odvolacím súdom nie je relevantné, predmetné rozhodnutie v inej právnej veci nie je pre rozhodnutie v prejednávanej veci aplikovateľné a z toho dôvodu samo prerušenie konania je v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti občianskeho súdneho konania a môže spôsobiť jeho prieťahy. Žalovaná 2/ namietala nedostatočné odôvodnenie predmetného uznesenia, ktoré z pohľadu postupu konajúceho súdu pri aplikácii § 109 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. c/ O.s.p. trpí procesnými nedostatkami, nemá oporu v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, platnej legislatívy Slovenskej republiky a tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobkyňa sa s dôvodmi dovolania žalovanej 2/ stotožnila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), predovšetkým skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí (v rámci odvolacieho konania bolo konanie prerušené podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Treba uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Žalovaná 2/ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 okrem písm. f/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolací súd sa preto zamerail na dovolateľkou vytýkanú vadu konania odňatia možnosti konať pred súdom.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa vo všeobecnosti rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré by inak mohol v priebehu konania realizovať (ide napríklad o právo zúčastniť sa pojednávania, právo vyjadriť sa k veci, podávať opravné prostriedky a pod.). Z obsahu spisu nevyplýva, že by odvolací súd v prejednávanej veci v prípade žalovanej 2/ nerešpektoval niektoré z jej procesných práv ako účastníčky konania. Dovolateľka v dovolaní namietala, že rozhodnutím odvolacieho súdu o prerušení konania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 109 ods. 2 O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak

- a) sa účastník nemôže konania zúčastniť pre prekážku trvalejšej povahy alebo preto, že jeho pobyt nie známy,
- b) zákonný zástupca účastníka zomrel alebo stratil spôsobilosť konať pred súdom,
- c) prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Citované ustanovenie dáva na zváženie súdu, či konanie pri zohľadnení konkrétnych okolností prípadu preruší alebo urobí iné vhodné opatrenia, a to pri existencii procesných situácií v ňom predvídaných. Okrem iného tak môže urobiť vtedy, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu (§ 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia dospel k záveru o dôvodnosti prerušenia odvolacieho konania, keď vychádzal z predmetu konania v prejednávanej veci a v nadväznosti na to poukázal na iné súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka (zodpovednosť poisťovne v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti, ak došlo pri dopravnej nehode k usmrteniu blízkej osoby), ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní. Odvolací súd tak náležite vysvetlil príčiny, ktoré ho viedli k prerušeniu konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; jeho rozhodnutie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia (§ 167 ods. 2, § 169 ods. 1 a § 211 O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľka považovala rozhodnutie v inej právnej veci za neaplikovateľné v prejednávanej veci (z dôvodov uvedených v dovolaní) a prerušenie konania v rozpore so zásadou právnej istoty účastníkov konania a jej práva na spravodlivý proces, dovolací súd poznamenáva, že dovolateľka predbieha porušenie takejto zásady, či označeného práva, keď tvrdí, že súd rozhodne v súlade s uvedeným rozhodnutím bez rešpektovania špecifickosti prejednávanej veci.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Keďže existencia dovolateľkou namietanej vady konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. sa v dovolacom konaní nepreukázala, nemožno prípustnosť dovolania vyvodit' ani z tohto ustanovenia.

Pokiaľ dovolateľka namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) dovolací súd udáva, že tento dôvod je prípustným dovolacím dôvodom, ktorý možno však uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, sám však prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Keďže v danom prípade nie je dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné a vada konania v zmysle § 237 O.s.p. zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej 2/ podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný odmietol. Vzhľadom na úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia. Vyjadrenie k dovolaniu treba považovať za vyjadrenie podané samotnou žalobkyňou, keďže nebolo doložené plnomocenstvo pre advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková